

Grunnlaget for norsk samepolitikk

SAMENE ER ET URFOLK I NORGE som har et folkerettslig krav på et særlig kulturvern. Norsk lovgivning som danner det rettslige grunnlaget for samepolitikken, utgjøres først og fremst av:

- Grunnlovens § 110a
- Lov av 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (Sameloven)

Grunnlovens § 110a lyder: «Det påligger Statens Myndigheter at lægge forholdene til Rette for at den samiske Folkegruppe kan sikre og utvikle sit Sprog, sin Kultur og sit Samfundsliv.» Grunnlovsbestemmelsen innebærer en rettslig, politisk og moralsk forpliktelse for norske myndigheter til å tilrettelegge forholdene slik at samene selv skal ha innflytelse på det samiske samfunnets utvikling. Grunnlovens § 110a er en konstitusjonell garanti for samene som urfolk i Norge, og er en konstitusjonell og politisk garanti for beskyttelse av samisk språk, kultur og samfunn. Selv om grunnlovsbestemmelsen ikke eksplisitt bruker betegnelsen «urfolk», så er det antatt at statens forpliktelser slik det er uttrykt i Grunnloven, er grunnlagt på det faktum at samene er urfolk i Norge. Mye av den positive utviklingen innen samepolitikken i Norge etter etableringen av Sametinget kan direkte tilskrives den politiske og legale rammen som grunnlovsbestemmelsen gav.

Samelovens § 1–2 sier at «den samiske folkegruppe skal ha et eget landsomfattende sameting valgt av og blant samene». Samelovens kapittel 2 inneholder nærmere bestemmelser om Sametingets myndighet og arbeidsområde, valgeregler, mm. Samene skal i henhold til same-lovens § 2–1 selv bestemme Sametingets arbeidsområde.

Sametinget er nødvendig som aktør for å sikre etterlevelse av Grunnlovens § 110a, og for å gi målsettingen i paragrafen et konkret innhold.

Samelovens § 1–5 slår fast at samisk og norsk er likeverdige språk i Norge, og at de er likestilt etter nærmere bestemmelser i same-lovens kapittel 3 om bruk av samisk språk.

www.dep.no/aid/

www.samediggi.no

Samene – en håndbok, Karasjok 2003.